

Az eredetileg szabdalt tömegű villát a kert felé többször bővítették, így nyerte el végső, közel négyzetes alaprajzát.

Szerző: ZÖLDI ANNA | Építész: FEHÉR GÁBOR
Fotó: MOLNÁR PÉTER

A historizáló díszítésekben tobzódó, mégis harmonikus főhomlokzat az idők során jórészt változatlan maradt, a villa eredeti tervezőjének, Freund Vilmosnak a kézjegyét őrzi.

*A Katari Nagykövetség
Andrássy úti palotája*

METAMORFÓZISOK

2015 ELEJÉN JÁRTA BE A SAJTÓT A HÍR, HOGY WEISS MANFRÉD LÁNYÁNAK EGYKORI VILLÁJA CSAKNEM EGYMILLIÁRD FORINTÉRT KERÜLT A KATARI ÁLLAM TULAJDONÁBA. A KATARI NAGYKÖVETSÉGNEK OTTHONT ADÓ ANDRÁSSY ÚTI ÉPÜLET 140. SZÜLETÉSNAPIJÁRA ÚJJÁSZÜLETETT.

1894 óta az ő tulajdonában állt a szomszédos, 116-os számú telken álló villa is, az újonnan vett ingatlan 1928-ban lánya, Daisy és férje, Chorin Ferenc birtokába került. Az ezt követő 1929-es bővítéssel az épület nagyjából négyzetes alaprajzú zárt tömeggé bővült, és beépült a padlástér egy része is. A historizáló motívumokkal gazdagon díszített ház ezt a Hikisch Rezső tervei alapján készült állapotot őrizte azután napjainkig, dacára a huszadik század viharos történelmének. 1944-ig az épület aranykorát élte a Weiss család rezidenciájaként. A villák egykor Budapest büszkeségei voltak, Weiss Manfréd még a vilányt is bevezetette, öt évvel hamarabb, mint az angol királyi palotában. Bál idején saját vilányserelőt tartott készenlétben arra az esetre, ha a mulatság alatt elmenne az áram (1). 1944-ben a bevonuló németek itt rendezték be egyik főhadiszállásukat, a család férfitagjait letartóztatták és deportálták, majd Chorin

Ferencet visszahozták Budapestre, és a saját házában hallgatták ki, mielőtt egyességet kötöttek a Weiss utódokkal: annak fejében, hogy minden vagyonukat – gyáraikat, bányáikat és ingatlanjaikat – átadják, a család 40 tagja szabadon távozhatsz Svájcba, illetve Portugáliába. 1952-től a villa a magyar állam tulajdonában volt, a rendszerváltás óta a Köztársasági Örezred vagyonkezelésében állt, lényegében kihasználatlanul. Az elegáns rezidenciának sem az 1945, sem a rendszerváltás után kialakult új rendszerekben nem sikerült megfelelő funkciót találni, az épület tömege, a tetőforma, annak szerkezeti kialakítása, homlokzati megjelenése, fő belső terei s azok fal-, illetve mennyezet díszítései, belső nyílászáróinak jelentős része mégis megmaradt – amint arról a 2016-ban a felújításhoz készült történelmi kutatás és értékleltár tanúsodik. Homlokzata gazdag leltára a historizmus architektúrájának: szintenként eltérő kialakítású kvaderezés díszíti a falakat, az ablakok

változatos keretezésűek, középrizalitjának emeletét Colosseum-motívum – féloszlopok között íves záródású ablakok sora – díszíti. Előtte bábos korláttal kerített terasz húzódik, melyet a földszinten kecses kariatidák tartanak. Az oldalhomlokzatok fölkéiben is találunk női szoboralakokat, az épület szobordíszítése Déry Attila kutatásai szerint Feszler Leó nevéhez köthetők. Az épület máig megőrzött értékei a kovácsoltvas előtetők és korlátok, az eredeti nyílászárók, a padlásszinten az eredeti padlóburkolat, az egyes termekben mennyezeti stukkó, a háromkarú, fa főlépcső fából készült báboskorláttal, illetve a lépcsőházi hallban álló neoreneszánsz kandalló, melyeket a felújítás során tiszteltben tartottak, restauráltak. A konzorsoros párkánnyal lezárt épület szakszerűen megújult külsejével ma ismét az Andrássy út éke.

1, Szegedy-Maszák Marianne:
Csókolom a kezét! című könyve nyomán

A TULAJDONOSVÁLTÁSOK TÖRTÉNETE A HUSZADIK SZÁZADI MAGYAR TÖRTÉNELEM KERESZTMETSZETE

Építész: FEHÉR GÁBOR
Kivitelezés: MARKET ZRT.,
METKA MÁRTON

Pest 1872-ben elkészült szabályozási terve az akkor kijelölt Andrássy út beépítését három karakteresen eltérő szakaszra osztotta. A következetesen megvalósult épületsor mára az eklektikus Budapest Világörökségi védettséget élvező területei közé tartozik. A Belvárostól a Városliget felé haladva fokozatosan oldódik a sugárutat szegélyező paloták alkotó nagyvárosi utcakép: az Oktogonig az utcavonalon sorakoznak a többemeletes bérpaloták, innen a Köröndig a még mindig többszintes zárt-sorú beépítés előtt keskeny szervizút és fasor választja el a forgalmat a gyalogos közlekedéstől. Az Andrássy út Liget felőli szakaszát előkeretes, szabadon álló villák sora szegélyezi, melyeket a második világháborúig a korszak vezető nagyiparos és politikus rétege birtokolt, és ennek megfelelő pompával és igényességgel építtetett. A 114. számú villa metamorfózisai jól tükrözik a múlt század végén emelt épületek természetes evolúcióját, a tulajdonosváltások története pedig a huszadik századi magyar történelem keresztmetszete. Az épület tulajdonosai a magyar közélet jeles alakjai voltak. Az 1879-ben egyemeletes nyaraló építésére kiadott építési engedély Greger Miksáné és Landauer Ferenc nevére szól – utóbbi és a hölgy férje nagykereskedők, akik a tervezéssel számos eklektikus Andrássy úti ház építését, Freund Vilmost

bízták meg. A Freund-féle viszonylag kisméretű villa osztott tömegű, utcai traktusa már a mai-ára emlékeztető középrizalitos homlokzati megoldású, mögötte enfilade-os teremsorral. Ugyancsak ekkor épül a ma is álló kerti melléképület, eredetileg istálló és növényház céljára. A következő tulajdonos, gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter és neje 1890-ben Herczegh Zsigmond építész tervei alapján bővíti az épületet a kert felé emeletes toldalékkal. A megnövelt villa már elegendő térrel szolgál a nagy társasági életet élő pár fogadásai számára, ahol a kor jelentős alakjai fordultak meg. Az immár palotának is méltán nevezhető épület 1918-ban cserélt újra gazdát, nem kisebb személyiség vette meg, mint Weiss Manfréd, az egyik leggazdagabb magyar iparmágnás.

^ Az épületben egykor Weiss Manfréd lánya, Daisy és veje, Chorin Ferenc lakott, akik esküvőjüket a szomszédossal közös kertben ünnepelték.

» A ma is álló kerti pavilon kezdetől az együttes része volt, eredetileg istálló és növényház céljára épült melléképületre szól az engedély.

